

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6Co/153/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1316201464
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Kučerová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1316201464.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Kučerovej a sudcov JUDr. Martina Murgaša a Mgr. Jany Janics Bajánkovej v právnej veci žalobcu: Ľ. Z., R.. XX.X.XXXX, D. U. X.. XXX/XX, C. N. K. (dlžník v konkurze), zast. správcom JUDr. Michal Pohovej, so sídlom Nám. Slobody 10, Bratislava, č. správcu S1462, proti žalovanej: K. Z., W.. W., R.. XX.XX.XXXX, T. D. I. Č.. XXXX/X, D., zast. Mgr. Erika Sojková, advokátka, so sídlom Bočná 90, Bratislava, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, o vzájomnej žalobe o zapl. 37.233,83 eur, na odvolanie žalovanej proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava III z 10. marca 2020, č. k. 11C/20/2016-207 takto

rozhodol:

Napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie sa z r u š u j e a vec sa mu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1/ Napadnutým uznesením súd prvej inštancie konanie o vzájomnej žalobe zastavil (I.), žiadnej zo strán sporu nepriznal nárok na náhradu trov konania o vzájomnej žalobe (II.).

2/ V dôvodoch napadnutého uznesenia súd prvej inštancie uviedol, že žalobou doručenu dňa 2.2.2016 sa žalobca domáhal voči žalovanej zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva nehnuteľnosti, a to bytu č. X na 1. poschodí bytového domu na I. ul. č. X, spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach a zariadeniach domu a garáže súp. č. XXXX. Dňa 29.6.2018 podala žalovaná vzájomnú žalobu, ktorou žiadala, aby súd uložil žalovanému povinnosť vyplatiť jej sumu 37.233,83 eur. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že lustráciou v Obchodnom vestníku zistil, že Okresný súd Bratislava I uznesením zo dňa 18.6.2018 vyhlásil na majetok žalobcu konkurz.

3/ Za tohto skutkového stavu súd prvej inštancie dospel k záveru, že konanie o vzájomnej žalobe je potrebné zastaviť (§ 167e zákona č. 7/2005 Z.z.) z dôvodu, že na majetok žalobcu bol v rámci jeho oddĺženia vyhlásený konkurz, pričom vzájomná pohľadávka uplatnená v tomto súdnom konaní spĺňa podmienky podľa § 166a zákona č. 7/2005 Z.z., teda vznikla pred kalendárnym mesiacom, v ktorom bol vyhlásený konkurz.

4/ O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 256 ods. 1 C.s.p. a to tak, že nárok na ich náhradu nepriznal žiadnej zo strán sporu, keďže ani jedna strana sporu nezavinila, že sa konanie o vzájomnej žalobe muselo zastaviť.

5/ Proti tomuto uzneseniu podala v zákonnej lehote odvolanie žalovaná a navrhla odvolaciemu súdu, aby ho v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Dôvodila, že jej súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočniť procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b/ C.s.p.) a tiež tým, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.). K jednotlivým odvolacím dôvodom potom bližšie argumentovala tým, že napadnuté uznesenie

je nepreskúmateľné pre nedostatok riadneho, dostatočného a spravodlivého odôvodnenia. Namietala, že súdu prvej inštancie uniklo, že si vo vzájomnej žalobe uplatnila voči žalobcovi viaceré pohľadávky z rôznych právnych titulov (teda nešlo o jednu pohľadávku). Ani s jednou z týchto jej pohľadávok voči žalobcovi sa však súd prvej inštancie v napadnutom uznesení nevysporiadal. Dodala, že zo vzájomnej žaloby nesporne vyplýva, že žalovaná si voči žalobcovi v rámci vyporiadania podielového spoluvlastníctva v širšom zmysle uplatnila o.i. aj nároky titulom tzv. investície do spoločnej veci, čím sa v zmysle judikatúry NS SR, ale aj NS ČR (viď uznesenie NS SR sp. zn. 4M Cdo 12/2011, uznesenie NS SR sp. zn. 4Cdo/148/2017, uznesenie NS ČR sp. zn. 22Cdo 599/99, uznesenie NS ČR sp. zn. 22 Cdo 1644/2005, aj staršia judikatúra NS ČR R 37/1982), vyriešia všetky vzťahy, ktoré sa vytvorili medzi podielovými spoluvlastníkmi v súvislosti s existenciou podielového spoluvlastníctva (§ 142 ods. 1 Obč. zák.). Nároky, ktoré si žalovaná uplatnila voči žalobcovi vzájomnou žalobou nie sú nárokmi, ktoré vznikli pred kalendárnym mesiacom, v ktorom bol vyhlásený konkurz, ako to nesprávne konštatoval súd prvej inštancie, a preto tieto nároky nesprávne právne posúdil.

6/ Správca žalobcu (dlžníka v konkurze) vo vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdiť. Uviedol, že súd prvej inštancie správne zastavil konanie v časti vzájomnej žaloby, pretože sa ňou žiada „titulom vyporiadania podielového spoluvlastníctva v širšom zmysle“ suma 37.233,83 eur, avšak ak by táto pohľadávka aj existovala a/alebo nebola premlčaná, ide o pohľadávku, ktorá môže byť uspokojená iba v konkurze, pretože vznikla pred kalendárnym mesiacom, v ktorom bol vyhlásený konkurz (§ 166a ods. 1 písm. a/ zákona č. 7/2005 Z.z.). K argumentácii žalovanej uznesením NS SR sp. zn. 4M Cdo 12/2011 dodal, že uplatnenú odplatu za členský podiel v bytovom družstve je potrebné považovať za právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré sa premlčí v dobe podľa § 107 Obč. zák., obdobne tak nárok žalovanej na odplatu za kúpu garáže; nárok žalovanej titulom nákladov na rekonštrukciu bytu vynaložených z finančných prostriedkov získaných darom od matky za majetkové právo uplatňované voči druhému spoluvlastníkovi podľa § 511 ods. 3, § 137 ods. 1, § 139 ods. 1, 2, 3 Obč. zák., ktoré sa premlčí v trojročnej premlčacej dobe podľa § 101 Obč. zák.; nárok žalovanej uplatnený titulom poplatkov spojených s bytom/garážou je potrebné považovať za právo spoluvlastníka na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré môže uplatňovať investujúci spoluvlastník už za trvania spoluvlastníckeho vzťahu, ktoré sa premlčí v trojročnej premlčacej dobe podľa § 107 Obč. zák. Je teda zrejmé, že uplatňovaný nárok žalovanej na zaplatenie neoprávneného majetkového prospechu je premlčaný.

7/ Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie, prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je potrebné zrušiť.

8/ V preskúmvanej veci došlo podľa názoru odvolacieho súdu k porušeniu práva žalovanej na spravodlivý proces, ktoré spočíva predovšetkým v nedostatočnom (absentujúcom) odôvodnení napadnutého uznesenia, v dôsledku čoho je predmetné uznesenie súdu prvej inštancie nepreskúmateľné.

9/ K prejednáwanej veci je potrebné uviesť, že vyporiadanie podielového spoluvlastníctva v tzv. „širšom zmysle“ (§ 142 ods. 1 Obč. zák.) zahŕňa otázky tzv. investícií do spoločnej veci, ktoré boli vynaložené niektorým zo spoluvlastníkov. K štandardnému nároku na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva sa na základe návrhu podielového spoluvlastníka pridružujú aj iné finančné aspekty vzniknuté výlučne v priebehu trvania podielového spoluvlastníctva, najmä z pohľadu finančných prostriedkov investovaných do spoločnej veci (či už na jej údržbu, opravu, zhodnotenie a pod.). Táto argumentácia spravidla býva odôvodňovaná niektorým z troch dôvodov:

a/ spoluvlastník týmto spôsobom argumentuje preto, aby podporil svoje procesné stanovisko na základe, ktorého požaduje prikázanie veci do svojho výlučného vlastníctva,

b/ tvrdenou pohľadávkou navrhuje započítať proti uvažovanému vyporiadaniu podielu,

c/ výslovne požaduje zaplatenie určitej sumy (napr. vzájomným návrhom) so všetkými zákonnými náležitosťami a o nároku je vždy nutné rozhodnúť samostatným výrokom (viď rozhodnutie NS ČR sp. zn. 22 Cdo 3766/2011, sp. zn. 22 Cdo 3555/2009, rozhodnutie NS SR sp. zn. 2 Cdo 275/2005).

10/ Z uvedeného potom možno vyvodiť záver, že nárok na tzv. širšie vyporiadanie podielového spoluvlastníctva nie je možné oddeliť od hlavného konania o zrušenie a vyporiadanie podielového

spoluvlastníctva, a preto širšie vyporiadanie nie je pohľadávkou, ktorá môže byť uspokojená v konkurze (§ 166a).

11/ Zohľadniac obsah vzájomného návrhu žalovanej dospel odvolací súd k záveru, že zákonná podmienka na zastavenie konania podľa § 167e zákona č. 7/2005 Z.z. bola v prejednávanej veci naplnená len čiastočne. Prípadné zastavenie konania totiž pripadá do úvahy len v časti návrhu na vydanie neoprávneného majetkového prospechu titulom poplatkov a daní za predmet podielového spoluvlastníctva, ktoré žalovaná plnila za žalobcu po rozvode manželstva (teda po zániku bezpodielového spoluvlastníctva) vo výške 2.095,70 eur, pretože ide o pohľadávku, ktorá so širším vyporiadaním bezprostredne nesúvisí a zároveň o pohľadávku uspokojovanú v konkurze (§ 166a ods. 1 písm. a/, b/ zákona č. 7/2005 Z.z.).

12/ Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušil (§ 389 ods. 1 písm. b/, c/ C.s.p.) a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 C.s.p.). Po vrátení spisového materiálu súd prvej inštancie opätovne posúdi podanie žalovanej označené ako vzájomná žaloba zo dňa 22.6.2018 a pokiaľ dôjde k záveru, že sú splnené podmienky na zastavenie konania o vzájomnej žalobe, resp., len jeho časti podľa § 167e zákona č. 7/2005 Z.z. (zohľadniac právny názor vyslovený odvolacím súdom), konanie resp., jeho časť zastaví a svoje rozhodnutie jasne a zrozumiteľne odôvodní. V opačnom prípade súd prvej inštancie vzájomný návrh prejedná, posúdi jeho dôvodnosť z pohľadu toho, či skutočne išlo o finančné aspekty vzniknuté výlučne v priebehu trvania podielového spoluvlastníctva, a to spolu s pôvodným konaním.

13/ O náhrade trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci (§396 ods. 3 C.s.p.).

14/ Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- c) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- d) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- e) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods. 1 prvá veta C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne / dovolacie dôvody/ a čoho sa dovolateľ domáha /dovolací návrh/ (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).